

darska kriza v Evropi bo sovjetom vsako nadaljno pomoč onemogočila. Sulimov sam je na nekem shodu v Moskvi izjavil: Da se nadaljuje naša industrializacija, je potrebna pomoč inozemskega kapitala. Nek ruski list pripomni k tem besedam: Če bi inozemski kapital ne podpiral boljševikov, bi komunizem v Rusiji bil že davno pal.

V Rusiji se zdaj ustvarja nek nov razred ljudi in sicer dobro plačanih uradnikov in višjih delavcev. Ti imajo okus po denarju in zložnem življenju. Njihovo mišljenje ni več socialistično, marveč buržujsko. Med njimi in ostalo gladno maso delovnega ljudstva je veliko nasprotje. Da se ta nova buržuazija tudi rada zabava, je razvidno iz tega, da so za časa carja bila v Moskvi le 4 gledališča, zdaj jih je pa 9.

Poročajo tudi, da je po sovjetski statistiki v preteklem letu bilo zaprtih nad 600 božjih hramov raznih veroizpovedanj ter okrog 1400 duhovnikov in menihov je bilo poslanih v izgnanstvo na Solovečke otoke. Vkljub temu priznava »Brezbožnik«, da versko življenje med ruskim ljudstvom napreduje in še celo med komsomolci. »Brezbožnik« se razburja, da se komsomolci v cerkvah poročajo, pojejo v cerkvenih pevskih zborih in hodijo celo na božja pota.

Zalostno vlogo igra Rusija v sedanji kitajsko-japonski vojni. Zdi se kakor da bi ne znala varovati svojih koristi. Ruski kmetje si želijo vojno, ker ob tej priliki upajo vreči obrovražene boljševike. Toda vlada je noče. Baje se je Stalin izrazil: Pol Sibirije oddam, a bojeval se ne bom. Boljševiki ne marajo vojne, ker nimajo denarja in se bojé za svoj obstoj. Sploh po mnenju sovjetskih mogotcev ruska armada nima naloge braniti čast in koristi Rusije, marveč braniti, utrjevati in širiti komunizem.

A. K.

Vinogradno kolje, cepano, žagano in okroglo, kakor tudi vsake debelosti rezan les od smreke, bora in mecesna, prodaja ali zamenja za izborna kvalitetna vina Gnilšek, trgovina z vinom in lesom v Mariboru, Rzlagova 25. 249

Kuluk.

O tej stvari je tudi razpravljal odbor, izvoljen iz sredine banovinskega sveta v Ljubljani. Ta odbor je predložil na seji banovinskega sveta 18. februarja tale sklep: »Odprava kuluka se naj izvrši ob istočasnem izenačenju sreskih cestnih doklad vsaj v kolikor gre za kritje izdatkov za redno vzdrževanje banovinskih cest. Kuluk se da odpraviti s 15% dokladami na neposredne davke, vprašanje sreskih cestnih doklad pa spraviti na pravičnejšo osnovno s tem, da se za prispevanje h kritju izdatkov za redno vzdrževanje cest določi enotna 10% doklada za vse sreze dravske banovine. Iz naslova odprave kuluka in rednega vzdrževanja cest se naj pobira skupaj 25% nadomestna doklada na državne neposredne davke. Hkratu naj se maksimirajo cestne doklade, ki so obreme-

njevale sreze dozda z dokladami do 45%, z 20odstotno doklado, ki se ne sme nikjer prekoračiti.«

Zasajenje golin v vinogradu.

Golin v vinogradu seveda ne smemo trpeti! Skrbeti moramo, da se dragoce na zemlja v vinogradu kar najbolj izkorišča.

Če so večje goline, to je, da kar več trt manjka na enem mestu, potem najboljše nasadimo goline z eno- ali dvoletnimi cepljenkami.

Lahko pa nadomeščamo posamezne propadle stare trte (če so zlahtnih sort) v starejših nasadih z grobanicami, s čimer podaljšamo življenje in povoljno rodovitnost starih vinogradov na najcenejši in najzanesljivejši način. Grobanice rodijo že v prvem letu, nelepe luknje v vinogradu izginejo in nasad se kmalu lepo izenači. Take grobanice rodijo s starimi trtami vred celo vrsto let, predno jih trsna uš uniči, ali pa celo preživijo druge nepogrobane trte starega nasada.

Lahko pa goline tudi zasadimo na novo z ameriškimi podlagami, ki smo jih cenili na zeleno. V tem slučaju trse pogrobimo na njih mestu in tam tudi pučimo.

Nikakor pa ne smemo vzeti trto šmarnico kot podlago za poznejšo cepljenje. Šmarnica se jemlje kot podlaga odnosa se precepljuje izjemoma le tedaj, če že imamo šmarnični nasad in ga hočemo spremeniti v zlahtni nasad s precepljanjem z zlahtnimi domačimi sortami, ker se nam vidi škoda, da bi vso šmarnico kar naenkrat izsekali in spet začeli s popolnoma novim zasajanjem. Če hočete zasaditi ameriške trte in jih pozneje na zeleno ceniti in pogrobati, potem vzemite podlago Rupestris Goethe št. 9.

Če pa hočete goline izpolniti s cepljenkami, eno- ali dvoletnimi, vam priporočamo sorte beli burgundec in silvanec, cepljene na Rupestris št. 9. Sicer pa radi čistega (v sortah enotnega) nasada zasadite najboljše s sortami, s katerimi je vinograd že zasajen.

Vinska razstava v Ljutomeru.

Vinarski podružnici v Ljutomeru in v Gornji Radgoni priredite dne 9. marca 1932 vinski sejem in razstavo vina v dvorani g. Julija Strasserja, gostilničarja v Ljutomeru. Na poskušnjo bodo vina iz celega ljutomerskega sreza, pa tudi sosedni ormoški okoliš bo zastopan. Ljutomer je po svojem starem slovesu kot center ljutomerskih gor in v novjšem času kot križišče železnic za tako prireditve zelo pripraven. Zaradi tega obstoja za vinski sejem in za razstavo veliko zanimanje med vinogradniki ter tu- in inozemskimi kupci. Vabijo se vsi vinogradniki iz ljutomersko-ormoškega, gornjeradgonskega in štrigovskega vinskega okoliša, da razstavijo svoja vina, kajti na ta način jih bodo vinski kupci mogli poskusiti

ter se prepričati o izvrstni kakovosti letošnjega ljutomerskega. Vinski producenti v omenjenih okoliših, ki žele razstaviti svoja vina, naj to prijavijo najkasneje do 25. februarja 1932 v pisarni mestne občine Ljutomer. Istotam se sprejema vino za razstavo, ki se mora poslati do 5. marca t. l. in sicer od vsake sorte tri steklenice po 1/2 litra. Kdor nima primernih steklenic, jih dobi pri mestni občini, kjer se dobe tudi vsa natančnejša pojasnila. Na izbiro bodo izvrstna vina iz mešanih nasadov, kakor tudi sortna vina in vse vrste najfinjših specialitet iz celega vinskega okoliša. — Opozarjamo vse interesente — vinske trgovce, gostilničarje in druge, da si ogledajo vinsko razstavo ter se sami prepričajo o izborni kakovosti tukajšnjega pridelka in enako tudi o zelo ugodnih cenah.

Kriza je segla tudi med trsničarje. — Radi nemosne vinske krize bodo vinogradniki že letos izkrčili in opustili vinograde v nižjih in slabjših legah ter jih nadomestili s sadovnjaki in drugimi kulturami. Naši trsničarji so s tem prišli tudi v krizo, ter ne morejo cepljenk prodati. Na tisoče cepljenega trsja bode ostalo letos v javnih in privatnih trsničah neprodanega, četudi se je cena trsja močno znižala. Za sedanje razmere, ko vino ne gre nikamor, je res pametno, da se vinska trta v slabih, nizkih in senčnih legah opusti. Princip naših vinogradnikov mora biti: Vinsko trto v dobre lege in same fine vrste! — Drevesničarji pa pravijo, da imajo letos dovolj odjemalcev.

Ptujska okolica. V sedanji hudi gospodarski krizi bi morali razni stanovi eden drugega podpirati. Najhujšo krizo preživlja sedaj vinogradništvo. Cena vina je taka, da se na splata več obdelava vinogradov. Več večjih vinogradnikov je na robu propada. Manjšim vinogradnikom pa bi lahko ptujski okoliški gostilničarji olajšali njihov položaj, če bi od njih kupovali vino. Toda en del gostilničarjev v ptujski okolici kupuje vino ali od ptujskih veletrgovcev, ali pa v Haložah. Domači vinogradniki, ki svojega vina ne morejo prodati, naj bi pa potem pili tisto vino, ki ga za nizko ceno kupijo od ubogih Haložanov. Plasec teh vrst misli, da je tu na mestu naš pregovor: roka roko umije. Kakor ti z nami, tako mi s teboj! Haložanom privoščimo, da prodajo svojo kapljico, a mi bi jo tudi radi prodali. Za to pozor, ptujski okoliščani! Kdor ni z nami, je zoper nas, tako mislite, ko hodite mimo gostiln, ki nočejo točiti naše domače vinske kapljice!

Dramlje. Podružnica Sadjarskega in vinarskega društva v Dramljah je priredila v dneh 31. I. do 2. II. t. l. prvo vinsko razstavo s sejmom. Na razstavi so bila po 95 vzorcih zastopana vsa najboljša drameljska vina ter deloma tudi iz vinorodnih krajev celjskega sreza. Razstava je bila vse dneve lepo obiskana in je v prvi vrsti moralno, deloma pa tudi gospodarsko dobro uspela. Poleg doma-

Nemudoma si nabavite v Cirilovih prodajalnah v Mariboru nad vse zanimivo in krasno povest: »S strelo in plinom«. Stane samo 10 Din. Tam se dabi tudi krasna svetopisnenska povest: »Kraljica Esterav«. Stane 15 Din.

kih je bilo tudi precej obiskovalcev iz Celja in St. Jurija, kakor tudi iz drugih sosednjih občin. Med mnogostevitnimi udeleženci so bili tudi razni kupci, kateri so preizkusili naša vina ter se nekateri končno odločili za nakup. Razveseljiv pojav je bil ta, da se je poleg domačinov zanimal za našo razstavo celo eden iz inozemstva v osebi g. Weissa iz Klosterneuburga na Nižje-Avstrijskem. Ocenjevanje vina so izvršili strokovnjaki in se izrazili takole: Tudi drameljske gorice so sposobne dati prav dobra vina. Vina so dobila oceno do 4,0 do 5,0, nekatera celo odlično. Na splošno so bila vsa vina zdrava, izjemoma so nekatera vsebovala nekoliko več kisline vsled prezgodnje trgatve. Zeleti bi bilo, da se v bodoče naši vinogradniki privadijo pozni trgatvi, katera bo sicer znižala celotni pridelek, pač pa bo dvignila kvaliteto vina. Prepričani smo, da bo v prihodnje med vsemi našimi razstavljalci vin nastala velika tekma, kar bo gotovo velike važnosti za proizvajalca samega, kakor tudi za celotno narodno blagostanje. Da pa bomo sloves naših vin ohranili, oz. še dvignili, vas pozivamo, dragi vinogradniki, da se držimo načel in besed, ki smo jih slišali pri predavanju na naši razstavi. Kakor je vsaki dan le enkrat poldne, tako naj bode tudi vsako leto le enkrat trgatve, in to le takrat, ko bo grozdje v resnici popolnoma zrelo.

Soja ali japonski fižol.

Gotovo ste že čitali v »Sadjarju in vrtarju, kakor tudi v »Kmetovalcu« o japonskem fižolu, imenovanem »soja«. Da vas, dragi čitatelji »Slovenskega gospodarja«, seznanim s tem fižolom, vam tukaj opišem uspeh svojih poizkusov s tem fižolom soja.

Soja je rastlina, ki je precej podobna našemu navadnemu fižolu. Razlika je v tem, da ne poganja vitic ali bičev ter da ima zelo majhen, neznamen modrikast cvet. Zrno je drobno, rumenkaste barve, okusno in ima zelo veliko beljakovin. Zato je zelo redilno, baje sila dobro za kruh. Zemlja mu sodi vsakovrstna in rodi povsod enako. Le severna lega ni za njega, kajti on rabi obilno solnca, drugače je pa neizbirčen in neobčutljiv.

Fižol soja da 299kratni pridelek, to je 1 zrno da 299 do 300 zrn, ki so izvrstna hrana in se zelo lahko uporabljajo v gospodinjstvu. Redilnih čnovi ima veliko več, kot naš navadni fižol.

Ta fižol soja je posebno pripraven tudi za drevesnice, ker kakor zgoraj omenjeno, ne poganja vitic, in se zemlja v drevesnici bolj izkorišča, ako se sadi ta fižol vmes. Saditi ga je istočasno kot navadni fižol, pač pa samo po eno zrno. On namreč napravi močno steblo in košat grm. Škoduje mu nikar suša in ne mokrota. Zahteva le solnčno lego ter rahlo zemljo.

Okopati pa ga je treba večkrat, da ni v travi. Druge posebne postrežbe ne zahteva.

Ako bi katerega ta fižol »Soja« zanimal, ga lahko dobi pri spodaj podpisanim, ako vpošlje 3 Din v znamkah.

Tam so tudi sadna drevesa priporočljivih vrst na razpolago in po nizki ceni.

Sadjarji in kmetovalci, poskušajte ta fižol, mogoče tudi vi dosežete boljše uspehe, kajti dandanes je treba mnogokaj preizkusiti. Jadikovanje in tarnanje ne pomaga prav nič. Le iskati nova sredstva in nova pota, vse pa z Bogom in božjo pomočjo!

Jože Vezjak, drevesničar in čebelar, Vodela št. 2, Št. Peter pri Mariboru.

Medenje.

Za kakovost masla je merodajno pravilno zorenje smetane, nič manj važna pa je tudi temperatura pri medenju. Pri mrazu maščoba v smetani preveč otrpne in se medenje vrši predolgo. Prevelika toplota je pa vzrok, da dobimo mažasto maslo, ki se kaj rado pokvari.

Najprimernejša toplota je poleti + 14°C, po zimi pa + 18°C. Hladnejšo smetano segrejemo na ta način, da postavimo posodo s smetano za toliko časa v toplo vodo, da ima pravilno temperaturo. Med gretjem smetano premešamo. Pretoplo smetano shladimo v hladni vodi. Popolnoma napačno je, če se za uravnanje toplote priliva smetani topla ali hladna voda, ker se s tem le kvari kakovost masla.

Zapomniti si pa moramo, da je neobhodno potrebno, uravnati temperaturo smetani dve uri pred medenjem. Tudi posoda, v kateri bomo medili, mora imeti isto toploto kakor smetana. Pomagamo si s toplo ali mrzlo vodo.

Medenje ne uspe vsaki gospodinjki enako in marsikatera toži o tem. Vzroki so lahko raznovrstni. Medenje je odvisno od pravilnega ravnanja s smetano, od zorenja smetane, nadalje od toplote pri medenju in konečno ne malo tudi od posode, v kateri se med.

Pri uporabi lesenih posod (sodčkov) moramo le-te, posebno v poletnem času, večkrat očistiti z bukovim lugom. Tak lug uniči kislino, ki se je vlezla v les. Tudi lesene kuhalnice (lopatice) čistimo z lugom.

Posodo napolnimo do prave mere s smetano. Če je posoda prenapolnjena, traja medenje predolgo ali sploh ne uspe. Delati je treba v enakomernem tempu brez presledkov (odmorov). Ko postane smetana kašnata, vrtimo ali tolčemo počasneje kakor doslej in prenehamo, ko se maščoba zbere v kepice od velikosti graha. Zdaj te kepice zgnemo z leseno lopatico skupaj, položimo na zmočeno sito in precedimo vso tekočino skozi to sito, da ujamemo tudi ostale drobtinice.

Maslo izperemo v več vodah, da se izloči sirotka. Med tem ga z leseno lopatico premesimo. Po končanem izpiranju pregnetemo maslo prav dobro, da se iztisne vsa voda. Vendar bi predolgo gnetenje povzročilo, da postane maslo mažasto.

Spretnost.

Zobozdravnik: Mi zobarji smo spretni tako, da z dvema prstoma izlečemo zob.
Bolnik: To ni nič! Moja stara si z dvema prstoma potegne iz ust celo čeljust.

Beračeva hvala.

Bog vam povrni sto-krat, dobri gospod; iz sreča sem vam prav zelo hvaležen. Vsak dan bom za vas molil. Pri takih gospodih, kakor ste vi, dobivajo ljudje moje vrste šele pravo ljubezen in veselje za beračenje.

Hišna ura.

V spalnici ni men-ure trga; kadar pride moj mož domov, vem takoj, koliko je odšlo. Ako ropota

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

Ko je vojaštvo postalo na sredi trga in je začel Matija Toplišek klicati s trobljo na zbor, se je zganil podsreški moški ter ženski svet in stopil na plan iz radovednosti, kaj hočejo in kaj nameravajo tuji možje. Ko je bil trg poln, je stopil kapitan na sredino in oznanil z mogočnim glasom, da so oni prvi oddelek kmečke vojske iz Bistriške doline, ki je že zbrana in čaka le še na znamenje za odhod ter udar. Vse je že organizirano v slovensko-hrvaški moški panti, le od Podsredčanov se še ni zataknil doslej kljub prigovarjanju nobeden za klobuk bršljana ali zimzelena. On kapitan Pavel Šterc jih danes ne prosi, pač pa zapoveduje, da morajo biti tudi oni pripravljeni za pohod na boj za staro pravdo in se bodo priključili kmečki vojski, ki bo marširala skozi Podsredo čez par dni. Ako se ne bodo po-

korili, bo zapel celemu trgu rdeči petelin! Pavel je še zaklical: »Z Bogom, na svidenje za par dni,« se je zavihtel na konja, Toplišek je zatrobil v pokrepitev kapitanovih besed in šlo je naprej proti Koprivnici. Koprivničani in istotako Rajhenburžani so bili vsi za punt in pripravljeni, da pomnožijo na poziv kmečke vojske. Ko je prejezdil kapitan na Videm, so bili obveščeni, da bo tamkaj zbirališče punte, a do tedaj še ni bilo nikogar in so bili Pilštajčani prvi.

Mosta preko Save, ki spaja danes Videm s Krškem, ni bilo v dobi kmečke vstaje. Promet osebni in blagovni se je vršil med levim ter desnim savskim bregom s pomočjo broda, ki je prepeljeval iz Štajerske na Krško polje iz Vrbine ob Savi pod Staro vasjo. Šterc je pregledal kot izurjen borec krajevni potožaj in se čudil, da se bo zbirala kmečka vojska ne na prostrani Kranjski, ampak ozki štajerski strani. Gotovo je morala biti vojvodi Gregoriču pot ob levem bregu Save lažja ter sigurnejša nego ob desnem za razvoj bojnih čet in posebno še za bitko na konjih kot nalašč ustvarjeno Krško polje. Med opa-